

[Riishøj]

lån på 1,1 mia dollars. Vesttyskland, USA og England stemte imod. Danmark undlod at stemme. Afstemningen afslører på pinlig måde holdningen til sanktionsspørgsmålet både blandt de lande, der undlod at stemme, og blandt de lande, der stemte imod. Det England, der forlangte øjeblikkelige sanktioner under Falklandkrigen, stemte imod sanktioner over for apartheidstyret i Sydafrika.

Hensigten med dette spørgsmål er at få afklaret, hvorfor Danmark ikke ved denne afstemning var at finde blandt det store flertal, der bad IMF om at trække lånet til Sydafrika tilbage, samt få afklaret, hvorvidt Danmark aktivt har arbejdet for, at Sydafrika ikke fik tilstillet lånet.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Spørgsmålet vil blive besvaret af statsministeren.

Riishøj (SF):

Ja, denne sag kan måske ud fra en overfladisk betragtning minde lidt om raketsagen i FN, som vi jo har diskuteret så meget de sidste dage.

Der skete det i FN for en uges tid siden, at man i modstrid med et overvældende flertal af verdens lande fra dansk side undlod at stemme for en henstilling til IMF om ikke at yde et rekordagtigt stort lån til Sydafrika. Det skete, til trods for at Danmark jo officielt, som vi har hørt det mange gange, har fordømt apartheidstyret i Sydafrika, og at man officielt støtter en sanktionspolitik over for Sydafrika.

Årsagen til, at man fra IMF's side har ydet lånet, er den enkle, at den indre situation i Sydafrika bliver stadig mere desperat og den økonomiske krise forstærkes på grund af de stigende omkostninger i forbindelse med opretholdelse af apartheidsystemet. Netop det forhold gør det ekstra beklageligt, at Danmark ikke kunne støtte det store flertal i FN, der gik ind for at henstille til IMF ikke at yde lånet. Det er den sag, jeg gerne vil have yderligere belyst.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg har prøvet at få fat i, hvad dette drejer sig om. Det drejer sig om, at sydafrikanske anmodninger om træk på Den internationale Valutafond – det er jo noget, medlemslande-

ne efter statutterne har direkte krav på – i 3 år, nemlig 1976, 1977 og 1982, er blevet imødekommet af fonden, uden at der fandt afstemninger sted i fondens bestyrelse. Hold nu lige fast i det, for det er værd at lægge mærke til, at i fondens bestyrelse sidder der også afrikanske medlemmer, og disse afrikanske medlemmer i fondens bestyrelse har altså ikke begæret afstemning. På den baggrund mener jeg oprigtigt talt, at det ville have været ikke engang påfaldende, men det ville jo have været et slag i luften – jeg skal måske hellere sige et slag i det ydre rum – hvis nordiske lande havde krævet afstemning.

Derimod har de nordiske lande hvert år i fællesskab fremsat et resolutionsforslag i FNs generalforsamling, og det opfordrer sikkerhedsrådet til at træffe bindende beslutning om stop for nyinvesteringer i og finansielle lån til Sydafrika. Det er altså noget andet, og herved lægger vi vægt på, at kun FNs sikkerhedsråd kan træffe beslutninger om sanktioner, der er bindende for medlemslandene. Jeg nævner dette, fordi det er et af de utallige eksempler på, at den nuværende regering af al evne anstrenger sig for at fortsætte den udenrigspolitik, som er blevet lagt frem igennem en årrække af vor forgænger.

Det er samtidig et grundlæggende princip for Danmark og de andre nordiske lande at undgå politisering af FNs særorganisationer. Det resolutionsforslag om fondens lån til Sydafrika, der blev fremlagt i FNs generalforsamling, respekterede ikke de almindelige principper, og derfor var det helt i overensstemmelse med de nordiske landes politik – det er er jeg ikke et øjeblik i tvivl om at de fleste vil give mig ret i – også i forholdet til Sydafrika, at vi afstod fra at stemme om dette resolutionsforslag.

Riishøj (SF):

Jeg takker for svaret. Jeg synes nok, at det rejser nogle nye spørgsmål.

For det første vil jeg gerne have at vide, om det udenrigspolitiske nævn har været informeret før afstemningen. Har man sikret sig, at der var et flertal i folketinget for beslutningen om at undlade at stemme?

For det andet var det jo sådan, at alle afrikanske lande, selvfølgelig undtagen et enkelt, stemte for den resolution i FN. De stemte